

1956: forradalom és szabadságharc Magyarországon

Rákosi Mátyás

Kádár János

Október 23-án, szombaton ünnepeljük az 1956-os forradalmi felkelést. A politikusok beszédet mondanak, az iskolákban és a városok terein ünnepeket rendeznek.

1945-ben Magyarország elvesztette a második világháborút. Európa keleti felét a Szovjetunió foglalta el. Ez a ma már nem létező ország Oroszország és sok kisebb, ma már különálló állam szövetségéből született. A Szovjetunióban *szocializmus* volt. A szocializmus egyfajta zsarnokság, ahol a gyárakat, boltokat, bányákat és minden munkahelyet az állam irányít. Az emberek nem voltak szabadok, nem választhattak maguknak vezetőket, és az újságok sem vitakozhattak a döntésekkel. Amikor a szovjetek megszállták Magyarországot, itt is bevezették a szocializmust. Elvették a boltosoktól a boltot, a gyárosoktól a gyárat, a parasztoktól a földet. Aki tiltakozott, azt börtönbe zárták. A magyarok szegények voltak, kevés volt az ennivaló. Utálták az új rendet, de féltek.

A Szovjetuniót akkor *Joszif Sztálin* vezette, a világ egyik legnagyobb zsarnoka. Magyarország vezetője *Rákosi Mátyás* lett, aki mindig azt csinálta, amit az oroszok mondtak neki. Ha valahol megjelent, mindenki felállva tapsolt neki. De nem azért, mert szerették, hanem mert aki nem tapsolt, az megnézhetette magát. 1953-ban végre meghalt Sztálin, és mindenki reménykedni kezdett, hogy talán egy kicsit jobb lesz. De nem lett jobb, mert Rákosiék ugyanúgy elnyomták a népet továbbra is.

1956 őszén az emberek nem bírták tovább. Egy nagy tünetést rendeztek Budapesten, ahol hangosan tiltakoztak, több szabadságot és jobb életet követeltek. Rákosi kormánya megijedt, és a fegyvertelen emberek közé lóttak. Ettől aztán végképp megvadult a nép. Puskákat szereztek, elfoglalták a rádiót, nekiláttak elkergetni a zsarnokság embereit. A budapesti fel-

keléshez csatlakoztak más városok és falvak is. Mindenki azt remélte, hogy Magyarország újra szabad lesz. A forradalom jelképe a lyukas zászló lett. Azért van rajta a lyuk, mert kivágták belőle az elnyomó hatalom címerét.

De nem győzhettek. Az oroszok nagyon rosszban voltak akkoriban az amerikaiakkal, és attól féltek, hogy ha Magyarország felszabadul, az amerikaiak szövetségese lesz. Mivel túl közel voltunk Oroszországhoz, ezt nem engedhették. A hatalmas orosz hadsereg tankokkal, ágyúkkal tért vissza, és néhány nap alatt legyőzték a forradalmárokat. A magyaroknak semmi esélyük nem volt, mert Magyarország nagyon kicsi és gyenge volt a behemót Szovjetunióhoz képest. Azokat az ellenállókat, akik túléltek a harcokat, hosszú időre börtönbe zárták. Közülük sokat ki is végeztek.

Bár az 1956-os felkelést leverték, Rákosi és barátai többé nem kapták vissza a hatalmat. Azt mondták nekik az oroszok: hülyék voltatok, örüljetek, hogy ép bőrrel megúsztátok, most pedig tűnés! Az új vezető *Kádár János* lett. Kádár okosabban irányította az országot, mint Rákosi, igyekezett az emberek kedvében járni, nehogy megint forradalom legyen. Magyarország ekkor sem volt szabad, de kicsit jobb lett az élet. A többi szocialista országhoz képest Kádár alatt jól éltek a magyarok.

Hazánk végül 1990-ben lett szabad ország. Azóta választhatunk olyan vezetőket, amelyenket akarunk, és azóta bárki megírhatja vagy kimondhatja, ha valamiért elégedetlen a kormánnyal. Sőt ha annyira haragszik rájuk, a következő választáson akár le is válthatja őket. Forradalom és lövöldözés nélkül.

🕒 Van a családjában olyan, aki már élt 1956-ban? Kérdezd meg tőle, milyen volt, és mit csinált a forradalom idején!

Készül az új alkotmány

Hozzáálltak a szakértők az új alkotmány megírásához. A kormány által felkért szakemberek körülbelül fél évig dolgoznak a szövegen, majd az Országgyűlés fogadja el a kész tervet.

Mi az alkotmány? Minden országban törvények szabályozzák, hogy mit hogyan kell csinálni. Törvények írják elő, meddig járjanak a gyerekek iskolába, hogyan vezessünk autót, mennyi pénzt kapjanak a nyugdíjasok. Ezekből a törvényekből és szabályokból rengeteg van. Még a jogászok sem tudják mindet fejből. De van egy olyan törvény, amely mindegyik fölött áll: ez az alkotmány, más néven alaptörvény. Amikor új törvényt hoznak, mindig meg kell nézni, nem ellentétes-e az alkotmánnyal, mert ha igen, akkor a törvény hibás. Ha például az alkotmány kimondja, hogy Magyarországon minden embernek ugyanolyan jogai vannak, akkor a kormány nem nevezhet ki grófokat és hercegeket, akiknek többet szabad, mint bárki másnak. Az alkotmányt csak akkor lehet átírni, ha az Országgyűlés képviselőinek legnagyobb része egyetért. Most a Fidesznek nagy többsége van, övék a legtöbb képviselő, ezért készíthetnek új alaptörvényt.

Kölcsönveszi a nyugdíjpénzt a kormány

Magyarország nagyon sok pénzt költ mindenféle: iskolákra, óvodákra, utakra, buszokra, orvosokra. Ez a pénz főleg az adókból jön össze, amit azok fizetnek be, akik dolgoznak. De még így sem elég. Ezért most a kormány azt találta ki, hogy kölcsönveszi az emberektől azt a pénzt, amit a nyugdíjukra tesznek félre. Ennek nem mindenki örül, mert még nem biztos, hogy vissza tudják-e adni, amit elvesznek.

Mi a nyugdíj? Az idős emberek általában már nem tudnak úgy dolgozni, mint fiatalok, de attól még meg kell élniük valamiből. Ezért kapják a nyugdíjat. De honnan lesz ez a pénz? Magyarországon eddig két fő forrása volt a nyugdíjnak. Az egyik, hogy amit a fiatalok befizetnek, azt az állam osztja szét a nyugdíjasok között. Ezzel az a gond – mindenhol a világon –, hogy egyre kevesebb a fiatal, és több a nyugdíjas, vagyis nem lesz elég a pénz. A másik megoldás, hogy mindenki külön fizet egy pénztárba, ami olyan, mint egy bank. Itt pontosan számon tartják, ki mennyit fizetett be életében, és ebből adják aztán a nyugdíjat. Ezt a második rendszert szeretné most a kormány megszüntetni úgy, hogy a befizetett pénzt megtartja magának.

A nyugdíjjal másutt is komoly bajok vannak. A francia kormány azt szeretné, ha két évvel később mennének nyugdíjba az emberek, hogy kevesebbet kelljen fizetni. Ettől sokan nagyon felháborodtak: randalíroznak, ordibálnak az utcákon, még a rendőrökkel is összeverekednek.

Baj van az új metrókocsikkal

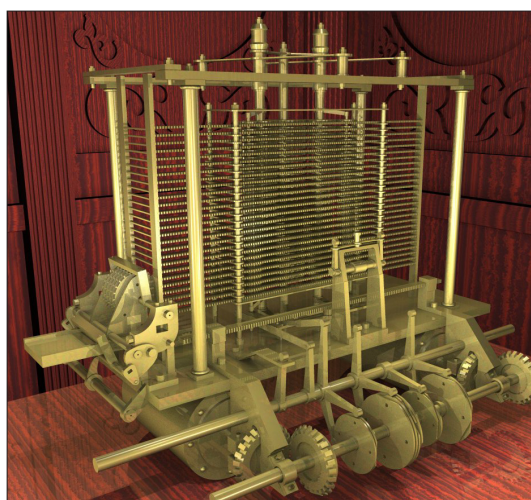
A 4-es metró építése nagyon nehezen megy. Nemcsak az alagútúrással voltak gondok, de a megrendelt francia vonatokról is kiderült, hogy nem jók a budapesti pályára. Még az sem biztos, hogy elférnek az alagútban. Ha nem tudják átalakítani őket, akkor új gyártót kell keresni, és még később lesz kész a metró.

Új madárfaj Magyarországon

Eddig 402 különböző madarat figyeltek meg Magyarországon. Ez a szám most eggyel nőtt, miután egy olyan kismadarat fogtak, amely korábban nem élt nálunk. A kékfarkú nevű állatka Finnországban és Oroszországban lakik, nem is számított rá senki, hogy hazánkban is előfordul. Nevét a farktollai kék színéről kapta. Még nem tudják, vajon egy nagyobb vihar sodorta-e ide őket, vagy tartósan ideköltöztek. A tudósok úgy vizsgálják a madarak viselkedését, hogy a lábukra egy számozott gyűrűt erősítenek. Ha valahol befognak egy meggyűrűzött madarat, értesítik a gyűrű gazdáját. Így követhető, hova mennek telelni például a nyáron Magyarországon élő gólyák.

Megépítenék a gőzhajtású számítógépet

Charles Babbage angol matematikus 1837-ben, több mint 170 éve tervezte meg az első számítógépet. Ezt a gépet gőzzel hajtották volna, ha elkészül. Áram és csipek helyett Babbage sokezer fogaskereket tervezett a gépbe, de az akkori szerszámokkal nem tudta megépíteni. Angliában most adományokat gyűjtenek, hogy az ősgép életre kelhessen. Az eredeti rajzok szerint a rézből és vasból épült masina akkora lenne, mint egy focipálya.